

Att tänka på för dig som har en lantbruksverksamhet eller bedriver skogsbruk inom Köperödssjöarnas vattenskyddsområde

Vatten är i ständig rörelse och cirkulerar i vattnets eget kretslopp. Vatten kan inte ägas av någon och föroreningar som kommer ut i vattnet kan spridas långa sträckor. För att vi ska kunna behålla ett gott och säkert vatten även i framtiden behöver vattnet skydd. Därför finns skyddsområden för vattentäkter.

Skyddsföreskrifterna talar om vad man inte får göra inom vattenskyddsområdet, och när det krävs tillstånd eller anmälan. Skyddsföreskrifterna ska minska risken för olyckor, minska konsekvenserna om en olycka ändå händer och motverka en försämring av vattenkvaliteten på lång sikt. Länsstyrelsen har fastställt skyddsområdet och skyddsföreskrifter för Köperödssjöarnas ytvattentäkt. Föreskrifterna trädde i kraft 1 januari, 2010.

Förbud, Tillstånd & Anmälan

För dig som bedriver jordbruk gäller speciellt två faror för vattnet. Det första är risken för direkta skador på vattnet från olyckor med t.ex. diesel och kemikalier. Den andra är en risk för långsiktig försämring av vattnet med ökande halter kemiska ämnen, exempelvis nitrater och bekämpningsmedel i grundvatten och ytvatten.

Flera saker är också förbjudna inom området eftersom de innebär onödigt stora risker för vattenkvaliteten. Exempelvis är det förbjudet att tvätta fordon med avfettningsmedel, köra fordon på isbelagd sjö, jord- eller vattenslå bekämpningsmedelsbehandlade plantor o.s.v. Förbuden gäller de områden som ligger närmast rinnande vattendrag. Tillstånd eller anmälan krävs för ett antal saker som kan riskera att påverka vattenkvaliteten negativt.

Tillstånd eller anmälan krävs bland annat för:

- Hantering av kemikalier, bekämpningsmedel eller petroleumprodukter
- Upplag av avfall, förorenade massor, asfalt, oljegrus, vägsalt eller skogsprodukter
- Större schaktningsarbeten
- Lagring av stallgödsel från fler än tre djurenheter

Även om lantbruket sedan tidigare har anmält exempelvis cisternerna på gården och har regelbunden tillsyn från miljökontoret så krävs separata tillstånd och anmälningar enligt de nya föreskrifterna. Kontrollera i föreskrifterna vad som gäller för din verksamhet.

Kemikalier

Tillstånd krävs för all hantering av kemikalier där den sammanlagda hanterade och/eller lagrade volymen av kemikalier är större vad som normalt finns i ett vanligt hushåll, om kemikalierna kan vara skadliga för grund eller ytvatten. Större hantering än ett normalt hushåll betyder hantering av mer än enstaka förpackningar av de största storlekarna man kan köpa i detaljhandeln. Exempel på ämnen som kräver tillstånd vid hantering är impregneringsmedel, lösningsmedel och syror.

Anmälan krävs om den hanterade och/eller lagrade volymen petroleumprodukter är större än 250 liter per år. Anmälan för hantering av petroleumprodukter krävs exempelvis vid lagring av bensin eller diesel. Även lagring av eldningsolja för uppvärmning av lokaler kräver en anmälan, däremot inte eldningsolja för uppvärmning av villor om cisternen står inomhus. Drivmedel i tank på fordon omfattas inte av tillstånds eller anmälningskravet. Det finns särskilda regler för kemiska produkter som förvaras i en cistern som är större än 1 kbm. Dessa regler beskrivs under cisterner nedan.

Förvaring av kemikalier

Inomhus ska kemikalier och farligt avfall förvaras i utrymme där golvet är tätt och saknar golvbrunnar. Utomhus ska kemikalier och farligt avfall förvaras i tät invallning som rymmer hela den lagrade volymen. Invallningen ska ha nederbördsskydd. Om du tankar eller hanterar någon kemikalie, skall du tänka på att skydda marken från förorening av spill.

Cisterner

- Befintliga cisterner
Även om den befintliga cisternen är anmäld sedan tidigare skall en ny anmälan lämnas in.

I primär och sekundär zon skall cisterner och behållare över 250 liter utomhus ovan mark samt i mark ha sekundärt skydd med nederbördsskydd senast den 1 januari 2013.

Sekundärt skydd krävs inte för cistern inomhus som är under regelbunden uppsikt. Rör i mark utomhus ska vara ersatta med dubbelmantlade rör senast den 1 januari 2013. Rör i golv inomhus ska antingen friläggas eller ersättas med nya ovan golv före nästa besiktning.

För cisterner i tertiär zon (övriga vattenskyddsområdet) krävs sekundärt skydd för cisterner större än 5 kbm utomhus ovan mark. Dessa ska vara försedda med sekundärt skydd med nederbördsskydd senast den 1 januari 2013. Rör i golv inomhus ska antingen friläggas eller ersättas med nya ovan golv före nästa besiktning.

- Nya cisterner

Vid installation av cistern i primär och sekundär zon krävs sekundärt skydd för cistern inomhus, ovan mark utomhus samt i mark. Cistern inomhus i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt är undantagen och kräver inte sekundärt skydd. I tertiär zon krävs sekundärt skydd för cisterner större än 3 kbm ovan mark utomhus.

Med sekundärt skydd menar man anordning som fångar upp vätska från en läckande cistern, till exempel en invalling. Dubbelmantlad cistern anses som cistern med sekundärt skydd.

Besiktningintervall av cisterner

Cistern inom vattenskyddsområde, utan godkänt sekundärt skydd, ska kontrolleras av ackrediterat företag vart sjätte år om den uppfyller kraven på korrosionsskydd (K-cistern eller skyddad S-cistern). Om den inte uppfyller kraven på korrosionsskydd (S-cistern) ska den kontrolleras vart tredje år. För cisterner med godkänt sekundärt skydd blir besiktningintervall för K-cistern och skyddad S-cistern vart tolfte år och för S-cisterner vart sjätte år.

Skyltning

Där petroleumprodukter hanteras inom primär eller sekundär skyddszon ska en skylt ange att verksamheten sker inom vattenskyddsområde. Skyltarna tillhandahålls av tekniska kontoret på Uddevalla kommun, men bekostas av dig som fastighetsägare.

Bekämpningsmedel

Du måste ha tillstånd för att yrkesmässigt använda kemiska bekämpningsmedel inom hela vattenskyddsområdet. Lättrörliga ämnen får inte användas om det inte finns särskilda skäl och du ska sträva efter att byta till medel som inte är skadliga för miljön. På sikt bör inga kemiska bekämpningsmedel alls användas inom den primära zonen. Du får inte fylla på eller rengöra sprutan närmare än 30 meter från vattendrag, och sprutan ska funktionstestas minst vartannat år.

Påfyllning av bekämpningsmedel och rengöring av spruta bör om möjligt göras utanför primär och sekundär skyddszon och alltid på biobädd eller spol- eller gödselplatta kopplad till tät tank.

Växtnäringsämnen och gödsel

Inom den primära och sekundära zonen måste du ha tillstånd för att lagra stallgödsel från mer än tre djurenheter. En djurenhet har samma betydelse som enligt Miljöbalken, det vill säga en djurenhet kan motsvara en mjölkko, sex kalvar eller tio får. För närmare information om djurenheter, se jordbruksverkets hemsida.

Skogsbruk

Plantor som är behandlade med bekämpningsmedel får inte jord- eller vattensläs inom den primära zonen. Utöver förbudet är det viktigt att stor hänsyn tas vid skogsbruksåtgärder för att undvika att närliggande vattendrag påverkas negativt. Följ Skogsstyrelsens råd vid avverkning, undvik körskador och lämna en lövridå närmast vattendrag. Tänk på att regler kring hantering av kemikalier gäller även vid skogsbruksåtgärder.

Upplag av skogsprodukter

Med skogsprodukter menas bark, flis, spån, timmer och liknande och med upplag menas högar av material som läggs öppet och direkt på marken. Inom den primära skyddszone får du inte ha permanenta upplag av skogsmaterial utan tak. I den sekundära zonen kräver ett sådant upplag utan tak tillstånd om upplaget placeras närmare vattendrag än 50 meter. Med permanenta upplag menas upplag som ligger längre än en avverkningssäsong (längre än ett år).

I den tertiära zonen finns inget tillståndskrav för permanenta upplag, men tänk på att underlaget inte får vara vattenmättat eller översvämmat. När upplag tas bort måste bark och andra rester städas bort oavsett vart upplaget varit placerat.

Om en olycka inträffar

Om det inträffar ett läckage eller en olycka som innebär risk för att yt- eller grundvattnet förorenas; anmäl detta omedelbart på telefon 112 till Räddningstjänsten och meddela att olyckan skett i ett vattenskyddsområde. Kontakta även miljökontoret i din kommun så snart som möjligt.

Ansökan

Tänk på att söka tillstånd eller lämna in en anmälan i god tid, minst 6 veckor innan du tänkt påbörja din verksamhet, så du hinner få tillstånd eller en bekräftelse på din anmälan innan du ska börja med din verksamhet. Blanketter för tillstånd och anmälan finns på miljökontorets hemsida. Du får betala en handläggningsavgift för tillstånd och anmälan.

Mer information

Föreskrifterna i sin helhet och en zoombar karta över området finns på Uddevalla kommuns hemsida: www.uddevalla.se. Sök på vattenskydd.

Har du andra frågor kring vattenskyddsområdet eller föreskrifterna, vänd dig till miljökontoret i din kommun.